

1900-12-10

SENDER

Jens Ferdinand Willumsen

RECIPIENT

Johan Rohde

FACTS

Document type:
Letter

Language:
Dansk

Sender's location:
New York (USA)

Mentioned people:
Ane Kirstine Willumsen
Juliette Willumsen

Archive:
Tilg. 392, Håndskriftsamlingen, Det
Kgl. Bibliotek.

TRANSCRIPTION

939. 8th Ave d 10 Dec 1900.

New York

City

Kære Rohde.

Det forbavsede mig at se, at De mellem Linierne i mit Brev havde fundet Tegn paa at jeg var saa overmaade ulykkelig. I mit Brev refererede jeg kun Fakta og hvad jeg selv følte holdt jeg tilbage. Ja Kære Rohde jeg maa tilstaa det jeg føler mig ikke vel her, Og det kun af en Grund at jeg ikke bliver benyttet

Og jeg er jo taget herover for at blive benyttet. Men Fejlen ligger ikke hos de andre, den ligger hos mig. Jeg nærer som altid den dybeste Respekt for Amerikanerne, det et prægtigt Folk, et Fremtids Folk, jeg mener et Nutids Folk ogsaa, og det er en Nation. Hvilken Lykke at være Medlem af en Nation. Hvad kender vi Danske til den Lykke? Hvad kender vi til Folk, som ikke er forsjaskede i Karakteren? Kender vi til den Folkeskik, ikke først at grine; men til først at være hjælpsomme og deltagende? Kære Rohde. Vil De lære det levende Liv at kende saa rejs til Amerika. Det Liv som er Ophav til al Kultur. Naar De er faret vild i den gamle Verdens Maader at lave Kunst paa, at kunde gøre Kunst paa en Maade eller paa en anden, saa rejs til Amerika der vil De finde Livet, saaledes som det er i sin oprindelige Sundhed og derfor ogsaa Skønhed.

Den Kunst som Amerikanerne skal kunne glæde sig over, er ikke lavet endnu, den maa de selv lave i de næste 50 Aar. Hvad Glæde kan de have af Ting som ikke er gjordte bedre end hvad deres udmærkede Fotografer og deres udmærkede Fotografiapparater kan gøre. Det er for det første en Kunstners Pligt at kunde fremstille ligesaagodt som et Fotografiapparat, altsaa tegne, forme, give Udtryk Bevægelse. ect. den anden Pligt er at han kan gøre mere, det er digte, føle, kort sagt have en Kunstners Invention. Den angelsaksiske Race er en Race med en god praktisk Hjærne og et stort følsomt Hjærte. En god Bog er for Dem mere end det bedste Maleri. - Ser De altsaa Fejlen hvorfor at jeg ikke kan gøre mig gældende er min og ikke de andres Skyld. - Jeg er ikke dygtig nok rent teknisk og jeg har ikke nok af Opfindsomhed og Følelse. - Vi danske er af Europæerne dem der nærmest skulde kunne lave saadan en Kunst; men vor Liv er ikke rigt og omfattende nok og af Livet vokser Kunsten ud.

Maine Monumentet gik min Næse forbi. Den første Fejl mit havde, var at der ikke var Opfindelse nok i det.

Den anden var den, at jeg havde lavet Modellen for lille, den var saa stor som forlangt; men de andre havde lavet deres 5 Gange saa store, for at

gøre sig

gældende. De maa have ofret Summer, som langt oversteg Præmierne. Og de skal konkurrere endnu en gang. Hvilken Masse Penge de maa bruge, jeg fra det lille Land med mine Penge/4.

Naar jeg kommer hjem skal jeg forklare Dem mit og de andres Arbejde. Efter Nytaar tænker jeg paa at rejse hjem. Jeg kan ikke holde mig længere, for saa slipper Pengene op. Men jeg rejser hjem med den Bevidsthed at jeg rejser herover igjen, naar jeg kan lave bedre Ting. Jeg har lært meget af at være her, jeg har lært det levende friske Liv at kjende, og meget som jeg før har anet og konstrueret har jeg fundet i levende Live her. Saa har jeg fundet min egen Sundhed igjen, for da jeg rejste hjemme fra var jeg gaaet i Stykker baade paa Sjæl og Legeme Overanstrengt af meget Arbejde og ødelagt af Familjesorger; min Moders Død og Opbruddet fra min Kone. Jeg har lagt ny Bund til ny Virksomhed. Og jeg haaber at jeg maa kunde finde en Fortsættelse i denne Henseende naar jeg kommer hjem og finde Anvendelse paa Bryllupsalen paa Raadhuset. Jeg har tænkt meget paa Motiverne som maatte benyttes dertil. Jeg har intet hørt fra Nogen desangaaende, og hvis De vil pille ved Sagen hos Rette, saaledes at jeg kan faa Arbejdet vilde jeg blive meget glad.

For Virksomhed, Virksomhed er noget som holder os sunde og frir os fra usunde Grublerier. Jeg har ellers ikke bestilt noget Egentligt. Jeg har kun tegnet og tegnet, saa jeg har en hel Bunke Krads; Jeg har i mange Aar ønsket at kunde haft Ro til at sidde og kradse, nu har jeg kradset i 3 Maaneder. De er hurtigere og nemmere Maade at gennemgaa sin Udvikling paa end at udføre Arbejdet in natura. Jeg gaar nemlig ud fra at jeg kan udføre hvad jeg hitter paa, naar jeg faar øvet mig lidt.

Jeg har samlet mig en stor Billedbog af Udklip af Aviser og Tidsskrifter (kun Fotografier), den har jeg megen Glæde og Nytte af. Jeg faar derved et Materiale til sammenlignende Menneskeskildring som jeg ikke før har kunnet overkomme og forskaffe mig og bearbejde i min Hjerne. Jeg glæder mig til at vise dem den. De rejser til Syden og samler Fotografier efter Kunst. Jeg rejser til Amerika og samler Fotografier efter Mennesker og deres Liv, begge Dele er nødvendigt.

Mange Julehilsner sender jeg Dem og Deres Familie.

Og et glædeligt Nytaar.

Deres hengivne

J.F. Willumsen.

OMTALTE VÆRKER

- H. Van Buren Magonigle (mfl.): *Maine Monument* (1901-1913)  Central Park, New York 
- *J.F. Willumsens udklipsmapper* (ca. 1900-1911)  J.F. Willumsens Museum

939. 8th ave d 10 Dec 1900.

New York
City.

Kære Rohde.

Det forbausede mig at se, at De mellem
Linierne i mit Brev havde fundet Tegn paa
at jeg var saa overmaade ulykkelig.

I mit Brev refererede jeg kun Fakta og hvad jeg
selv følte holdt jeg tilbage. Ja Kære Rohde
jeg maa tilstaa det jeg føler mig ikke vel her,
Og det kun af en Grund at jeg ikke bliver benyttet
Og jeg er jo taget herover for at blive benyttet.

Men Fejlen ligger ikke hos de andre, den ligger hos
mig. Jeg nærer som altid den dybeste Respekt
for Amerikanerne, det et prægtigt Folk, et
Fremtids Folk, jeg mener et Nutids Folk ogsaa,
og det er en Nation. Hvilken Lykke at være
Medlem af en Nation. Hvad kender vi Danske
til den Lykke? Hvad kender vi til Folk, som ikke
er forjægtede i Karakteren? Kender vi til den
Folkeshik, ikke først at grine; men til først at
være hjælpsomme og deltagende? Kære Rohde.

Vil De lære det levende Liv at kende saa rejs
til Amerika. Det Liv som er Ophav til al Kultur.
Naar De er faret vild i den gamle Verdens Maader
at lave Kunst paa, at kunde gøre Kunst paa en
Maade eller paa en anden, saa rejs til Amerika
der vil De finde Livet, saaledes som det er i sin
oprindelige Sundhed og derfor ogsaa Skønhed.

Den Kunst som Amerikanerne skal kunne glæde sig over, er ikke lavet endnu, den maa de selv lave i de næste 50 Aar. Hvad Glæde kunde have af Ting som ikke er gjordte bedre end hvad deres udmærkede Fotografer og deres udmærkede Fotografiapparater kan gøre. Det er for det første en Kunstners Pligt at kunde ~~gøre~~ fremstille ligesaagodt som et Fotografiapparat, altsaa tegne, forme, give lidtryk Bevægelse. ect. Den anden Pligt er at han kan gøre mere, det er digte, føle, kort sagt have en Kunstners Invention. Den angelsaksiske Race er en Race med en god praktisk Hjerne og et stort følsomt Hjerte. En god Bog er for Dem mere end det bedste Maleri. — Ser De altsaa Fjelen ^{hvorfor} at jeg ikke kan gøre mig gjældende er min og ikke de andres Skyld. — Jeg er ikke dygtig nok rent teknisk og jeg har ikke nok af Opfindsomhed og Følelse. — Vi danske er af Europæerne dem der nærmest skulde kunne lave saadan en Kunst; men vor Liv er ikke rigt og omfattende nok og af Livet vokser Kunsten ud.

Maine Monumentet gik min Næse forbi.
Den første Fejl mit havde, var at der ~~var~~ ikke var Opfindelse nok i det. ^{Modellen}
Den anden var den, at jeg havde lavet ~~det~~ for lille, den var saa stor som forlangt; men de andre havde lavet deres 5 Gange saa store, for at gøre sig

gældende. De maa have ofret Summer, som langt
oversteeg Præmierne. Og de skal konkurrere endnu
engang. Hvilken Masse Penge de maa bruge, ~~kan~~
jeg fra det lille Land med mine Penge.
Naar jeg kommer hjem skal jeg forklare Dem mit
og de andres Arbejde.

Efter Nystaar tænker jeg paa at rejse hjem. Jeg
kan ikke holde mig længere, for saa slipper Pengene
op. Men jeg rejser hjem med den Bevidsthed at
jeg rejser herover igjen; naar jeg kan lave bedre
Ting. Jeg har lært meget af at være her, jeg har
lært det levende frike Liv at kjende, og ~~hvede~~ ~~hvede~~ ~~hvede~~
meget som jeg før har anet og konstrueret og har
jeg fundet i levende Live her. Saa har jeg fundet
min egen Sundhed igjen, for da jeg rejste hjemmefra
var ^{jeg} gaaet i Stykker baade paa Sjæl og Legeme
Overanstrengt af meget Arbejde og ødelagt af
Familjesorger: min Moders Død og Opbruddet fra
min Kone. Jeg har lagt ny Bund til ny
Virksomhed. Og jeg haaber at jeg maa kunde
finde en Fortsættelse i denne Henseende naar
jeg kommer hjem og ~~fra~~ finde Anvendelse paa
Bryllupsalen paa Raadhuset. Jeg har tænkt
meget paa Motiverne som maatte benyttes dertil.
Jeg har intet hørt fra Hogen desangående, og
hvis De vil pille ved Sagen hos Dette, saaledes at
jeg kan faa Arbejdet vilde jeg blive meget glad.

For Virksomhed Virksomhed er noget som holder
os sunde og frir os fra usunde Grublerier.

Jeg har ellers ikke bestiet noget Egentligt.
Jeg har kun tegnet og tegnet, saa jeg har en reel
Bunke Krads; Jeg har i mange ^{åar} ønsket at kunde
haft Ro til at sidde og kradse, nu har jeg kradset
i 3 Maanedes. De er hurtigere og nemmere Maade
at gennemgaa sin Udvikling paa end at udføre
Arbejdet in natura. Jeg gaar nemlig ud fra at jeg
kan udføre hvad jeg kutter paa, naar jeg faar övet
mig lidt.

Jeg har samlet mig en stor Billedbog af udklip
af Aviser og Tidsskrifter (kun Fotografier), den
har jeg megen Glæde og Nytte af. Jeg faar derved
et Materiale til sammenlignende Menneskeskildring
som jeg ikke før har kunnet overkomme og forskaf
fe mig og bearbejde i min Hjerne. Jeg glæder
mig til at vise dem den. De rejser til Syden
og samler Fotografier efter Kunst. Jeg rejser til
Amerika og samler Fotografier efter Mennesker
og deres Liv, begge Dele er nødvendigt.

Mange Julehilsener sender jeg Dem og Deres
Familie
og et glædeligt Nytaar.

Deres hengivne

J. F. Willumsen.